

บทคัดย่อไทย

รหัสโครงการ : RDG5330017

ชื่อโครงการ : โครงการสร้างข้อมูลความรู้และกลไกความร่วมมือเพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันในการฟื้นฟูรักษาป่าต้นน้ำและการจัดการที่ดินจังหวัดน่าน

ชื่อนักวิจัย : สำรวัย ผัดผล¹, อนงค์ อินแสง¹, ลาวัลย์ ธนะวงศ์¹, บัวทอง ธรรมมะ² และ
พิมลพรรณ สกิตรัมย์²

หน่วยงานของนักวิจัย : ¹มูลนิธิรักษ์เมืองน่าน และ ²ศูนย์การเรียนรู้โจโก้

ระยะเวลาโครงการ : 1 กรกฎาคม 2553 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม 2554

โครงการสร้างข้อมูลความรู้และกลไกความร่วมมือเพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันในการฟื้นฟูรักษาป่าต้นน้ำและการจัดการที่ดินจังหวัดน่าน เป็นการดำเนินงานของคณะวิจัยจากมูลนิธิรักษ์เมืองน่าน ร่วมกับแกนนำองค์กรชุมชนในระดับพื้นที่ตำบล 15 ตำบล ในจังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาและจัดทำชุดข้อมูลเชิงพื้นที่ ที่เกี่ยวกับทรัพยากรและลุ่มน้ำเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการสร้างความรู้ สนับสนุนการวางแผนตัดสินใจด้านการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ การจัดการที่ดิน การจัดระบบการผลิตของเกษตรกร (2) เพื่อพัฒนากลไกความร่วมมือให้กับหน่วยงานในพื้นที่ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน ภาคเอกชน และหน่วยงานทางวิชาการ และ (3) เพื่อสร้างรูปแบบและวิธีการจัดการและให้ข้อมูลของชุมชนองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานสนับสนุน

ผลการดำเนินงาน พบว่าคณะทำงานโครงการระดับตำบลได้มีการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล ได้แก่แบบบันทึกข้อมูลด้านสังคมเศรษฐกิจ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม แบบบันทึกต้นทุนการผลิตด้านการเกษตร แบบแสดงสถานะกลุ่มองค์กรในชุมชน : กลุ่มออมทรัพย์ แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานสภาองค์กรชุมชนและสวัสดิการชุมชน แผนที่และระบบภูมิสารสนเทศ (GIS) และแบบสำรวจการจัดการน้ำระดับลุ่มน้ำย่อย

โครงการได้ดำเนินงานพัฒนากลไกความร่วมมือในพื้นที่ 2 รูปแบบ คือ กลไกสภาองค์กรชุมชน และกลไกคณะทำงานขับเคลื่อนเชิงประเด็น จากการดำเนินงานโครงการใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนพูดคุย(Dialogue) เป็นกระบวนการหลักในการได้มาซึ่งประเด็นระดับตำบล เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย ข้อมูลสังคมเศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติระดับตำบล ข้อมูลต้นทุนการผลิตทางการเกษตร ข้อมูลแปลงเกษตรกร ข้อมูลทรัพยากรน้ำ ข้อมูลสวัสดิการชุมชนและข้อมูลองค์กรชุมชน ข้อค้นพบที่สำคัญของโครงการ คือ การสร้างข้อมูลความรู้ความร่วมมือส่งผลให้เกิดการปรับความสัมพันธ์ใหม่ ให้กับหน่วยงาน ก่อให้เกิดการบูรณาการในพื้นที่เป้าหมาย พร้อมกับเกิดการเปลี่ยนแปลงจากพลังการใช้ข้อมูลสู่การปฏิบัติการร่วมกันจากการเห็น

เป้าหมายร่วมและปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมายร่วม(Targets) ทำให้แก้ปัญหของชุมชน รวมถึงมีการ
ปฏิบัติการที่ต่อเนื่องไม่มีอุปสรรคเชิงกลไกและโครงสร้าง

คำหลัก

การสร้างข้อมูลความรู้, กลไกความร่วมมือ, ป่าต้นน้ำ, การจัดการที่ดิน

Abstract

Project Code : RDG5330017

Project Title : Building up data, knowledge and the mechanism of the collaboration in the forested watershed restoration and land management in Nan province

Investigators : Samruay Phadphon¹, Anong Insang¹, Lawan Thanawong¹, Buatong Thamma²
And Phimonphan Sakitram²

Organizations : ¹Hug Muang Nan Foundation and ²Joko Learning Center

Project Duration : July 2010 – December 2011

The project on building up data, knowledge and the mechanism of the collaboration in the forested watershed restoration and land management in Nan province was implemented by Hug Muang Nan Foundation and Tambon leaders from 15 Tambons in Nan province. This project aims (1)to develop and create a set of the area based data which is about natural resources and watershed issues. The data will be used as a tool to create knowledge which will support the decision making in watershed restoration, land management and production system of farmers and (2)to develop collaboration mechanism at local level ; local administrative organization, people, private sector and academic unit and (3)to create the forms and the use of data management for community, local administrative organization and support agencies.

The results found that the Tambon working group had developed the tools for data collection consisted of the social, economic, natural resources and environment data form, the agricultural production costs form, the community group/organization status form: saving group, the data survey on community organization councils and community welfare groups, the map and Geographical Information System-GIS, and the survey of sub-watershed management.

Two forms of collaboration were developed that were the community organization council and the issue based working group. The dialogue was a main approach for exchanging and discussing at Tambon level. The data that collected by using the above tools were the data on social, economic, natural resources and environment, the data on agricultural production costs, the data on farmers fields, the data on water resources, the data on community welfare and community organizations. The significant finding of the project were the building up data and knowledge lead to the adjustment of the new relationship among agencies and created the holistic work in target areas. Likewise, there was a change of power of using data to implement

activities all together, to see the same goals and to work with the same target groups. Thus the mechanical and structural obstacles will not occur in implementation and problem solving of community.

Keywords:

Data and Knowledge Creation, Collaboration mechanism, Watershed Forest, Land Management